

متن زیر را بخوانید و به ۴ سؤال بعدی پاسخ دهید.
«شاهد أنوشروان فلاحاً عجوزاً بغير فسيلة جوز و قال: «أيها الفلاح أتمل أن تعيش حتى تأكل من ثمرها؟ ألا تعلم أنها لا تثمر عادة إلا بعد عشر سنوات؟» قال الفلاح: «غرس الآخرون و نحن أكلنا و نحن نغرس لكي يأكل الآخرون.» قال أنوشروان: «أحسنت يا شيخ! و أمر أن يعطى للفلاح ألف دينار.» قال الفلاح فرحاً: «ما أسرع إثمار هذه الشجرة.»»

۱) ماذا كان يفعل الفلاح؟

۲) متى تثمر فسيلة جوز؟

۳) ماذا سأل أنوشروان من الفلاح؟

۴) ماذا قال الفلاح حينما أخذ ألف دينار؟

۵) كمل الفراغات في الترجمة الفارسية:
(الف) تُعَدُّ النُّفَايَاتُ الصَّنَاعِيَّةُ تَهْدِيداً لِلزَّرَاعَةِ: زباله‌های تهدیدی برای کشاورزی
(ب) إِنْ تَعْرَسُوا فَسَائِلَ الْجَوْزِ يَأْكُلُ الْآخَرُونَ مِنْ ثَمَرِهَا: «اگر گردو را بکارید دیگران از میوه‌های آنها»

۶) ترجم الآيات و العبارات إلى الفارسية:
(الف) أَقْبَلَ رُؤَسَاءُ شَرَكَاتِ الْبِنَاءِ عَلَى شَرَاءِ الدِينَامِيَتِ لِاسْتِخْدَامِهِ.
(ب) عِنْدَمَا يَتَأَكَّدُ الطَّائِرُ مِنْ خِدَاعِ الْعَدُوِّ يَطِيرُ طَيْرَاناً سَرِيعاً.
(ج) يُرِيدُ الشَّاعِرُ مِنَ اللَّهِ أَنْ يَجْعَلَ التَّوْفِيقَ نَصِيباً فِي حَيَاتِهِ.
(د) كَانَتْ الشَّيْمَاءُ إِخْتَارَتِ الْعُودَةَ إِلَى قَوْمِهَا سَالِمَةً رَاضِيَةً.

۷) ترجم الأفعال:
(۱) «اشتغل: کار کرد»
(الف) لِنِيشْتِغَلِ الْعَامِلُ فِي الْمَنْجَمِ:
(ب) الْمُهَنْدِسُ لِيَشْتِغَلَ فِي الْمَصْنَعِ:
(ج) الطَّالِبَانِ كَانَا يَشْتِغَلَانِ فِي الْمَكْتَبَةِ:
(۲) «امتنع: خودداری کرد»
(الف) لَانْتَمَتْنَعُوا عَنِ الْمُطَالَعَةِ:
(ب) سَوَفَ نَمْتَنِعُ عَنِ الْأَكْلِ:
(ج) لَمَ يَمْتَنِعُ عَنِ الْخُرُوجِ:

متن زیر را بخوانید و به ۴ سؤال بعدی پاسخ دهید.
«كَانَ عَثْمَانُ بْنُ حُنَيْفٍ عَامِلَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ع) عَلَى الْبَصْرَةِ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ دَعَاهُ رَجُلٌ مِنْ فِتْيَةِ أَهْلِ الْبَصْرَةِ إِلَى مَادِبَةِ فَاسَّرَعُ إِلَيْهَا. انزَعَجَ عَلَيَّ (ع) مِنْ عَمَلِهِ وَ قَالَ: مَا ظَنَنْتُ أَنَّكَ تُجِيبُ إِلَى طَعَامِ قَوْمٍ عَائِلُهُمْ مَجْفُؤٌ وَ غَنِيَّهُمْ مَدْعُؤٌ.»

٨ عَلَى أَيِّ بَلَدٍ كَانَ عُثْمَانُ بْنُ حُنَيْفٍ عَامِلًا؟

٩ مَنْ دَعَا ابْنَ حُنَيْفٍ إِلَى الْمَأْدُبَةِ؟

١٠ عَيَّنَ الصَّحِيحُ فِي مَعْنَى «الْعَائِلِ»: (٢) هُوَ مِنْ أَغْنَى أَغْنِيَاءِ الْعَالَمِ فِي حَيَاتِهِ. (١) هُوَ الشَّخْصُ الَّذِي يَحْتَاجُ إِلَى مُسَاعَدَةِ النَّاسِ.

١١ عَيَّنَ الصَّحِيحُ لِمَفْهُومِ النَّصِّ: (١) طَرِيقَتِ بِهِ جِزْ خِدْمَتِ خَلْقِ نَيْسْتِ / بِهِ تَسْبِيحِ وَ سَجَادِهِ وَ دَلِقِ نَيْسْتِ (٢) تَوْ كِزِ مَحْنَتِ دِيْكَرَانَ بِيْ غَمِيْ / نَشَائِدِ كِهْ نَامَتِ نَهْنَدِ آدَمِيْ

١٢ كَمَّلِ الْفَرَاغَ بِالْتَّرْجَمَةِ الصَّحِيحَةِ: (الف) يَحْمِي جُنُودَنَا الْبِلَادَ مِنْ شُرُورِ الْحَادِثَاتِ: سَرَبَا زَانِ مَا، سَرَزْمِيْنَ هَا رَا اَز نَاكَوَار (ب) تُعَدُّ النَّفَايَاتُ الصَّنَاعِيَّةُ تَهْدِيدًا لِنِظَامِ الطَّبِيعَةِ: صَنَعْتِي بَرَايَ نِظَامِ طَبِيعَتِ تَهْدِيدِي

١٣ عَيَّنَ الصَّحِيحَ: (١) اللَّهُ مَنْ لايَرْحَمُ النَّاسَ. (لايَرْحَمُ، لايَرْحَمُ، لَاتَرْحَمُ) (٢) كُلُّ شَيْءٍ إِذَا كَثُرَ إِلَّا الْأَدَبُ. (يَرْحُصُ، يَرْحُصُوا، يَرْحُصُونَ)

١٤ تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ: (الف) قَاتَلْ: جَنَكِيدِ ١: لَا يُقَاتِلُ صَدِيقَهُ: (ب) أَرْسَلْ: فَرَسْتَادِ ١: كَانَ قَدْ أَرْسَلَ الطَّعَامَ إِلَيَّ: ٢: لَا تُرْسِلْ هَذِهِ الرَّسَالَةَ: ٣: لَمْ يُرْسِلْهُمْ إِلَّا مُبَشِّرِينَ: ٢: لَنْ تُقَاتِلُوا الْأَصْدِقَاءَ: ٣: قَاتِلِ الْأَعْدَاءَ:

١٥ تَرْجِمِ هَذِهِ الْجُمْلَ: (١) كُلُّ شَيْءٍ يَرْحُصُ إِذَا كَثُرَ إِلَّا الْأَدَبُ؛ فَإِنَّهُ إِذَا كَثُرَ عَلَا. (٢) فُرْ يَعْلَمُ وَ لَا تَطْلُبُ بِهِ بَدَلًا فَأَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ. (٣) يَا إِلَهِي اجْعَلِ التَّوْفِيقَ حَظِّي وَ نَصِيبِي فِي الْحَيَاةِ.

١٦ عَيَّنَ الْجُمْلَةَ الَّتِي فِيهَا أُسْلُوبُ الْحَضَرِ: (الف) (لَا يَبْيَأُسُ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ) (ب) حَلَّ الطُّلَابُ مَسَائِلَ الرِّيَاضِيَّاتِ إِلَّا مَسْأَلَةً.

١٧ عَيَّنَ الصَّحِيحَ فِي التَّحِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ الْكِتَابَ الْمُفِيدُ هُوَ الَّذِي يَزِيدُ مَعْرِفَتَكَ فِي الْحَيَاةِ. (الف) الْمُفِيدُ: ١: اسْمٌ، مَفْرَدٌ، مَذْكَرٌ، مُعْرَفٌ بِأَلْ / صِفَةٌ (ب) مَعْرِفَةٌ: ١: اسْمٌ، مَفْرَدٌ، مَذْكَرٌ، مُعْرَفٌ بِالْعَلْمِيَّةِ / خَبْرٌ ٢: اسْمٌ، مَفْرَدٌ، مَوْثٌ / مَفْعُولٌ

عَيَّنَ الصَّحِيحَ وَ الحَطَأَ حَسَبَ الواقع:
الف) قيمةٌ كُلُّ امرئٍ بأعماله الحسنة.
ج) بنى نوبل مُختَبِراً وَلَكِنَّهُ انفَجَرَ.

ب) لا تُعَدُّ التُّفَايُتُ الصَّنَاعِيَّةُ تهديداً لِنظامِ الطَّبِيعَةِ.
د) التَّفَاخُرُ بِالنَّسَبِ مَحْمُودٌ.

ترجم الكلمات التي تحته خط:
الف) وَفِيكَ إِنطَوَى العَالَمُ الأَكْبَرُ:
ج) هذه الحادثة لِمَ تُضَعِفُ عَزْمَهُ:

ب) يَا رَبَّنَا ابْقِ لَنَا مُحَمَّدًا:
د) دَعَاكَ الرَّجُلُ إِلَى مَأْدُبَةٍ:

ترجم الأفعال التي تحته خط:
الف) إِنَّهُ كَانَ قَدْ عَلِمَ تلاميذه و قد يَذْكُرُهُم:
ب) لِيَسْتَمِعَ الحُضَارُ بِدِقَّةٍ حَتَّى يُدْرِكُوا كلامه:
ج) إِنْ تَرْجِعْ أَرْجِعْ: ،

كَمَّلِ الفَرَاقَاتِ فِي التَّرْجُمَةِ الفَارْسِيَّةِ:
الف) (و لا تهنوا و لا تحزنوا و أنتم الأعلون) و و اندوهكين مباشيد در حالی كه
ب) كَأَنْتِ الشَّيْمَاءُ تُلَاعِبُ النَّبِيَّ (ص) صغيراً.
شيفا در با پیامبر (ص)

إجعل علامة المُرادف (=) أو المُضادَّ (≠):
الف) أَعَانَ نَصَرَ
ج) الفَتِيَّةُ الشَّبَابُ
ب) المَدْعُوُّ المَجْفُوُّ
د) السَّدَادُ الصَّوَابُ

عيّن المناسب لتكميل الفراغ حسب المعنى و المفهوم:
الف) المُلَوَّنَاتُ مِنْ نظام الطبيعة. (مُزَارَعَاتُ - مُهَدَّدَاتُ - تَحْلُصَاتُ)
ب) يَجِبُ أَنْ نَبْتَعِدَ مِنْ فِي اسْتِخْدَامِ المُبِيدَاتِ. (الإِعْزَازُ - الأَمْطَارُ - الإِكْتَارُ)
ج) عَلَى نظام الطبيعة ظلم عظيم للناس و الحيوانات و النباتات. (التَّعَدِّي - التَّعَدِّي - الزَّرَاعَةُ)
د) مَنْ نُسْتَشِيرُهُ لَأَمْرٍ هُوَ مُتَخَصِّصٌ فِيهِ. (المُزَارِعُ - المُرَاقِبُ - الحَبِيرُ)

أُكْتُبْ مَا طَلِبَ مِنْكَ فِي محلّه المناسب:
«شاهدنا أكثر المتاجر في السوق المركزيّ إلّا متجر صديقك الذي قُلْتَ لنا سراويله أفضل. و ما إشترينا بعد جولة في السوق إلّا قميصاً رجاليّاً»
الف) المستثنى منه:
ج) المحصور:
هـ) صفت معرفة:
ب) جمع التكسير:
د) صفت نكرة:
و) اسم المكان مُفرداً:

إخْتَبِرْ نَفْسَكَ. تَرْجِمِ العِبَارَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ مَيِّزْ أُسْلُوبَ الحَصْرِ مِنْ أُسْلُوبِ الإِسْتِثْنَاءِ.
١- حَضَرَ جَمِيعَ الطُّلَّابِ فِي صَالَةِ الإِمْتِحَانَاتِ إِلاَّ جَوَادًا.
٢- شَارَكَتُ فِي جَمِيعِ المُبَارَايَاتِ إِلاَّ كُرَةَ المُنْصَدَةِ.
٣- قَرَأْتُ الكِتَابَ التَّارِيخِيَّ إِلاَّ مَصَادِرَهُ.
٤- إِشْتَرَيْتُ أَنْوَاعَ الفَاكِهِةِ إِلاَّ أَنَاناسَ.

إخْتَبِرْ نَفْسَكَ. تَرْجِمِ العِبَارَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ مَيِّزْ أُسْلُوبَ الحَصْرِ مِنْ أُسْلُوبِ الإِسْتِثْنَاءِ.
١- (وَ مَا الحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلاَّ لَعِبٌ وَ لَهْوٌ ...) الأَنْعَامُ: ٣٢
٢- (...) لِيَنَاسَ مِنْ رُوحِ اللهِ إِلاَّ القَوْمُ الكَافِرُونَ) يوسُفُ: ٨٧
٣- (إِنَّ الإنسانَ لَفِي حُسْرٍ إِلاَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...) العَصْرُ: ٢ و ٣

ترجم هذه الجملة:
يُسَجِّعُ الْمُتَفَرِّجُونَ فَرِيْقَهُمُ الْفَائِزَ فَرِحِينَ تَشْجِيْعًا.

عَيِّنِ الصَّحِيْحَ فِي التَّرْجُمَةِ:
سَجَّعَ الشَّاعِرُ الشَّبَابَ إِلَى الْإِسْتِفَادَةِ مِنَ الْفُرْصِ.
(۱) شاعر مردم را به استفاده از فرصت‌ها تشویق می‌کند.
(۲) شاعر جوانان را به استفاده از فرصت‌ها تشویق کرد.

عَيِّنِ الصَّحِيْحَ فِي التَّرْجُمَةِ:
لِاتِّسَاعِ الْخَفَاشِ عِنْدَ الطَّيْرَانِ إِلَّا أَذَانُهَا.
(۱) هنگام پرواز جز گوش‌ها به خفاش کمک نمی‌کند.
(۲) هنگام پرواز فقط گوش‌هایش به خفاش کمک می‌کند.
(۳) هنگام حرکت کردن جز گوش‌ها به خفاش کمک نمی‌کرد.

أعرب ما أشير إليه بخط: «النَّاسُ فِي الْمُجْتَمَعِ يُضَيِّعُونَ عُمْرَهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ تَعَزَّفَ عَلَى حَقِيْقَةِ الْحَيَاةِ.»

۱) كَانِ يَغْرُسُ فَسِيلَةَ جَوْزٍ.

۲) تُثْمِرُ بَعْدَ عَشْرِ سَنَوَاتٍ.

۳) هَلْ تَأْمَلُ أَنْ تَعِيشَ حَتَّى تَأْكُلَ مِنْ ثَمَرِهَا؟

۴) قَالَ الْفَلَّاحُ: مَا أَسْرَعَ إِثْمَارَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ.

۵) الف) صنعتی - شمرده می‌شود (به شمار می‌آید) (درس ۴)

ب) نهال‌های - می‌خورند (درس ۳)

۶) الف) مدیران شرکت‌های ساختمانی به خریدن دینامیت برای بکارگیری آن روی آوردند. (ص ۲۰)

ب) هنگامی‌که پرنده از نیرنگ دشمن مطمئن می‌شود با سرعت پرواز می‌کند. (ص ۶۸)

ج) شاعر از خدا می‌خواهد که موفقیت را بهره‌ای در زندگیش قرار دهد. (ص ۷۲)

د) شیماء برگشتن (بازگشت) به سوی قومش را با سلامتی و خشنودی برگزیده بود. (ص ۳۹)

(درس ۴ ص

ج) کار می‌کردند

ب) باید کار کند

۷) الف) کار نخواهد کرد

(۶۶

۲) الف) خودداری نکنید

ب) خودداری خواهیم کرد

ج) خودداری نکرد (خودداری نکرده است) (درس ۲ ص ۳۳)

۸) كَانِ عُثْمَانُ بْنُ حُنَيْفٍ عَامِلًا عَلَى الْبَصْرَةِ. (درس ۴ ص ۶۴)

۹) دَعَا ابْنَ حُنَيْفٍ إِلَى الْمَادُبَةِ رَجُلٌ مِنْ فِتْيَةِ أَهْلِ الْبَصْرَةِ. (درس ۴ ص ۶۴)

۱۰) گزینه ۱ «العائل: فقیر، نیازمند = همان شخصی است که نیاز به کمک دیگران دارد.» (درس ۴ ص ۶۴)

۱۱) گزینه ۲ اینکه طبق متن امام علی(ع) به فرماندار بصره فرمودند: «فکر نکردم که تو به دعوت گروهی پاسخ مثبت دهی که

فقیرشان رانده شده و ثروتمندشان دعوت شده است.» به این اشاره دارد که مفهوم اصلی متن مورد سؤال، «توجه به حال

دیگران و بی‌تفاوت نبودن نسبت به غم و مشکلات هم‌نوعان است» که با شعر «تو کز محنت دیگران بی‌غمی» تناسب

معنایی دارد. (درس ۴ ص ۶۴)

۱۲) الف) پیشامدهای، نگهداری می‌کنند (درس ۵ ص ۷۲)

ب) زیاله‌های، شمرده می‌شوند (به حساب می‌آیند) (درس ۴، ص ۵۸)

۲) يَرْخُصُّ (ص ۴۴ درس ۳)

۱۳) ا) لَا يَرْحَمُ (ص ۱۲ درس ۱)

الف) ۱: نباید بجنگد (نجنگد)

۲: نخواهید جنگید

۳: بجنگ (درس ۳ ص ۵۰)

ب) ۱: فرستاده بود

۲: نفرست

۳: نفرستادیم (نفرستاده‌ایم) (درس ۴ ص ۶۶)

۱) هر چیزی ارزان می‌شود هرگاه زیاد شود جز ادب؛ زیرا آن هرگاه زیاد شود گران می‌شود. (درس ۳ ص ۴۴)

۲) به کمک دانش رستگار شو و برای آن جایگزینی نخواه که اهل علم و دانش زنده‌اند. (درس ۱ ص ۲)

۳) ای خدای من موفقیت را بخت و بهره من در زندگی قرار بده. (درس ۵ ص ۷۲)

گزینه الف صحیح است. (ص ۴۱) [در جمله «ب» مسائل، مستثنی‌منه است پس ساختار جمله حصر نیست ولی در جمله «الف» چون قبل از «إِلَّا» مستثنی‌منه نیامده پس ساختار جمله حصر است.]

الف) ۱

ب) ۲ (ص ۳۵)

الف) صحیح (درس ۱ ص ۴)

ب) غلط (درس ۴ ص ۵۸)

ج) صحیح (درس ۲ ص ۲۴)

د) غلط (درس ۱ ص ۴)

الف) به هم پیچیده شد (درس ۱ ص ۲)

ب) نگهدار (درس ۳ ص ۳۸)

ج) ضعیف نکرد (درس ۲ ص ۲۰)

د) سفره‌ی مهمانی (درس ۴ ص ۶۴)

الف) تعلیم داده بود، یاد می‌کند (به یاد می‌آورد) (درس ۲ ص ۳۲)

ب) باید گوش فرا دهد (گوش فرا دهد)، تا درک کنند (درس ۳ ص ۴۶)

ج) برگردی، برمی‌گردم (درس ۵ ص ۶۸)

الف) سست نشوید، برترید (درس ۲ ص ۲۵)

ب) کودکی، بازی می‌کرد (درس ۳ ص ۳۴)

الف) مترادف [هر دو فعل به معنای «یاری کرد»]

ب) متضاد [دعوت شده \neq رانده شده]

ج) مترادف [هر دو اسم به معنای «جوان یا جوانمرد»]

د) مترادف [هر دو اسم به معنای «درست»]

الف) آلوده‌کننده‌ها از تهدیدکننده‌های نظام طبیعت هستند. (مُهَدِّدَات)

ب) واجب است که از زیاده‌روی در به کار بردن حشره‌کش‌ها دوری کنیم. (الإِكْتَار)

ج) دست‌درازی کردن به طبیعت ستمی بزرگ بر مردم و جاندارها و گیاهان است. (التَّعَدِّي)

د) کارشناس کسی است که برای کاری که در آن زمینه متخصص است با او مشورت می‌کنیم. (الْخَبِير)

الف) أَكْثَرُ یا أَكْثَرُ الْمُتَاجِرِ

ب) الْمُتَاجِرِ یا سَرَاوِيلِ

ج) قَمِيصًا

د) رِجَالِيًّا

هـ) المَرْكَزِيَّ

و) مَتَجَرِّ

۱- حَصَرَ جَمِيعَ الطُّلَابِ فِي صَالَةِ الْإِمْتِحَانَاتِ إِلَّا جَوَادًا.

تمام دانش‌آموزان در سالن امتحان‌ها حاضر شدند به جز جواد. (ساختار استثناء دارد.)

۲- شَارَكَتْ فِي جَمِيعِ الْمُبَارِيَّاتِ إِلَّا كُرَّةَ الْمَنْصَدَةِ.

در تمام مسابقه‌ها به جز پینگ پنگ شرکت کردم. (ساختار استثناء دارد.)

۳- قَرَأْتُ الْكِتَابَ التَّارِيخِيَّ إِلَّا مَصَادِرَهُ.

کتاب تاریخی را به جز منابعش خواندم.

پاسخ: اسلوب استثناء دارد.

۴- اِسْتَرَيْتُ أَنْوَاعَ الْفَاكِهَةِ إِلَّا أَنْانَاسَ.

انواع میوه را به جز آناناس خریدم.

پاسخ: اسلوب استثناء دارد.

۱- (وَ مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَ لَهْوٌ ...) الْأَنْعَامُ: ۳۲ (أُسْلُوبُ الْحَصْرِ)

و زندگی دنیا جز بازی و سرگرمی نیست.

۲- (...) لَا يَيْئَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ) يُونُسُ: ۸۷ (أُسْلُوبُ الْحَصْرِ)

جز قوم کافران از رحمت خدا ناامید نمی‌شود.

۳- (إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...) الْعَصْرُ: ۲ و ۳ (اسلوب حصر ندارد زیرا مستثنای تام دارد.)

بی‌گمان، انسان در زیان است؛ مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند.

تماشاچیان تیم برنده‌شان را با شادی بدون شک (قطعاً) تشویق می‌کنند. (۵ / ۰) (درس ۲، ص ۲۴)

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. الشباب: جوانان / ساختار جمله منفی و مستثنای محصور است، پس با لفظ «فقط - تنها»

ترجمه می‌شود. (۰ / ۲۵)

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. جمله، در ساختار مستثنای منفی و دارای حصر است، پس فعلش مثبت و همراه با لفظ

«فقط - تنها» ترجمه می‌شود. (۰ / ۵)

هُم (مضاف‌الیه و مجرور) مَنْ (مستثنی و منصوب)

